

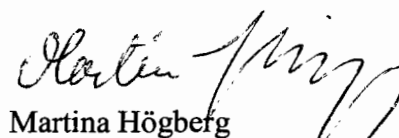
Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

**Redovisning av uppdrag om konsekvensutredning för
förslag om förordning för energihushållning i miljöbalken i
enlighet med förordning (2007:1244) om
konsekvensutredning vid regelgivning**

Energimyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att komplettera uppdrag N2007/5101/E "Uppdrag att lämna förslag till revidering av krav i lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering, och konsekvensändringar i miljöbalken" i enlighet med förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Föreslagen förordning innebär att energihushållningsaspekten lyfts ur vid prövning av verksamheter som omfattas av förordningen och regleras istället generellt via en förordning. Detta beräknas medföra minskade kostnader för företagen. Vid tillsyn fortsätter krav att ställas liknande de som ställs idag. Förordningen avser dock att tydligare specificera vilka verksamheter som omfattas av krav på energihushållning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld, Anne Norstedt, Birgitta Palmberger och Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander, enhetscheferna Thomas Levander och Carin Karlsson, utvecklingsdirektören Lars Guldbrand, samt handläggaren Martina Högborg, den sistnämnda föredragande.

Tomas Kåberger
Martina Högborg

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Konsekvensutredning för förslag om förordning för energihushållning i miljöbalken

Energimyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att komplettera uppdrag N2007/5101/E "Uppdrag att lämna förslag till revidering av krav i lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering, och konsekvensändringar i miljöbalken" i enlighet med förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Denna rapport innehåller samma punkter som finns med i förordningen.

Problembeskrivning

Uppdraget avser främst att lösa ett eventuellt överlapp mellan PFE och miljöbalkens energihushållningsregel, eftersom det i flera miljödomar konstaterats att ett deltagande i PFE ej är tillräckligt för att uppfylla kraven på energihushållning i miljöbalken. Ett sådant konstaterande är främst problematiskt ur regelförenklingshänseende. Därutöver anser Energimyndigheten att regeln inte fullt ut tar hänsyn till ekonomiska styrmedel och hur dessa påverkar energihushållningen, vilket kan skapa en försämrad kostnadseffektivitet i styrningen mot energihushållning. Dessutom anser Energimyndigheten att de möjligheter som finns att genom miljöbalken inrikta arbetet på åtgärder för att höja kunskapen om energifrågan skulle kunna förbättras .

Sammanfattning av förslag

Energimyndigheten föreslår en samlad styrning med huvudsakligt syfte att uppnå god kostnadseffektivitet för samhället i stort när det gäller att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser och för att öka energihushållningen. Förslaget går ut på att låta de generellt verkande ekonomiska styrmedlen påverka lönsamheten att investera i energihushållande åtgärder. Dessa styrmedel syftar till att internalisera miljöeffekter och se till att åtgärder som är önskvärda ur miljösynpunkt kommer till stånd där de är mest lönsamma att genomföra. Energimyndigheten väljer i sin rapport att inte ta ställning till vilken nivå på de ekonomiska styrmedlen som kan anses vara lämplig, men konstaterar att det vid denna bedömning finns flera samhälleliga mål som ska räknas in och vägas mot varandra.

Enligt förslaget bör de ekonomiska styrmedlen i sin tur kompletteras med miljöbalkens administrativa styrsätt genom en förordning för energihushållning. Styrningen genom miljöbalken bör enligt Energimyndighetens mening inriktas på att förbättra förutsättningarna för företagen att få kännedom om energihushållande

åtgärder, eftersom kunskapen om vad och hur energin används kan vara bristfällig. Kunskapsinriktade åtgärder är det huvudsakliga innehållet i PFE och en grundläggande orsak till att så pass stora effekter på energihushållningen har kunnat åstadkommas. Den stora fördelen med miljöbalkens styrsätt är att kraven på kunskapshöjande åtgärder som bedrivs inom ramen för Länsstyrelsernas och kommunernas tillsyn kan anpassas till det individuella företags förutsättningar.

Ett strukturerat arbete med energiaspekter nås i ett första steg genom en energikartläggning, där möjliga åtgärder för att nå en ökad energihushållning identifieras. I detta skede kommer de ekonomiska styrmedlens effekter in. Beräkningen av lönsamheten hos en energihushållande åtgärd påverkas av priser på energi, vilka i sin tur påverkas av nivåerna på energiskatt, koldioxidskatt, NO_x-avgifter, svavelskatt, utsläppshandelssystemet (som både påverkar priset på fossila bränslen och priset på el), samt elcertifikatsystemet som påverkar utfallet i en lönsamhetsberäkning för produktion av förnybar energi. Utifrån företagets egna beräkningar kan de bedöma huruvida åtgärdernas anses vara lönsamma och inkludera dessa i en handlingsplan.

Energimyndigheten föreslår att tillsynen inriktas mer mot stöd än mot kontroll, i syfte att stärka kunskap och verktyg i arbetet för ökad energihushållning; ett område där det även finns möjlighet att nå lönsamhet.

Överensstämmelse med EU-lagstiftning

Det s.k. IPPC-direktivet är det direktiv som har implementerats i svensk lagstiftning genom miljöbalken, och som innehåller ett krav på energieffektivitet. Därmed måste föreslagen förordning för energihushållning uppfylla kraven på energieffektivitet enligt detta direktiv. IPPC-direktivet ställer också krav på användning av Bästa Tillgängliga Teknik, där energieffektivitet är en aspekt av flera vid bedömningen av vilken teknik som ska användas. För att få ledning i arbetet leder EU-kommissionen ett arbete med utbyte medlemsstaterna emellan för att få fram exempel på tekniker, som samlas i så kallade BREF-dokument¹. Dessa finns för enskilda branschers olika miljöpåverkan inklusive energi. Därutöver finns ett dokument inriktat på sådan energieffektivisering som är av mer generell art inom industrin. I detta dokument finns bl.a. exempel på ledningsrelaterade åtgärder liknande de som föreslås i förordningen. Denna typ av åtgärder ingår i dagens PFE, om dock formulerade annorlunda än i BREF för energieffektivisering (ENE-BREF).

Energimyndigheten bedömer att det finns en god överensstämmelse mellan IPPC-direktivets krav på energieffektivitet formulerat i BREF-dokumentet för energieffektivisering och den föreslagna förordningen. Även vid omprövning av IPPC-anläggningarna tycks energikartläggning och upprättande av en energiplan ha varit det krav som ofta ställts, något som indikerar att IPPC:s krav på energieffektivitet uppfylls genom innehållet i föreslagen förordning.

¹ BAT reference document

Alternativ lösning – nuvarande tillämpning

Den alternativa lösningen är att ha kvar regleringen såsom den är utformad i dagsläget, där den enda bestämmelse om hur energihushållningsarbetet i miljöbalken ska bedrivas finns uttryckt i 2 kap. 5 §: "Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall hushålla med råvaror och energi /.../. I första hand skall förnybara energikällor användas". Detta krav tillämpas i sin tur vid prövning och vid tillsyn.

Prövning

Innehållet i energihushållningskravet fastställs genom individuell prövning. Förhoppningen är att villkoren i domarna ska leda till praxis som kan användas vid liknande fall. I tabell 1 följer en lista på hur kraven har sett ut vid prövning:

Företag	Domslut	Domskäl
Arctic Paper Håfreströms	Ska upprätta plan för energihushållning inom 12 mån innehållande förslag på åtgärder och miljö- och kostnadsmässiga konsekvenser.	
Miljöbolaget i Svealand AB	Ska aktivt arbeta för en god energihushållning.	
Scana Steel Björneborg AB	Ska ta fram plan för hushållning med råvaror och energi och årligen i miljörapporten redovisa de åtgärder som vidtagits. Ska anordna återvinning av värme ur rökgaserna från smidesugarna. Överlåter åt tillsynsmyndigheterna att föreskriva ytterligare villkor.	
Preem Petroleum AB	Bolaget ska hushålla med energi och optimera energianvändningen i verksamheten. Energiaspekter ska beaktas vid utbyte och underhåll av utrustning och anläggningsdelar.	Energiledningssystem och åtgärder inom PFE ej tillräckliga. Ränta som ska användas: 6 %, livslängd från fall till fall. Delegerat till tillsynsmyndigheter att åtgärder vidtas. Ej beslutas av företaget självt.
Stora Enso Hyltebruk	Ska driva verksamheten på ett energieffektivt sätt och beakta möjligheter till energibesparingar/-optimeringar vid varje förändring av verksamheten med relevans för energihushållningen.	Anläggningen synes bedrivas på ett energieffektivt sätt. Har åtagit sig att på vissa punkter redan förbättra energihushållningen.
Borealis AB	Utredning med förslag om konkret åtgärdsprogram, inkl kostnad-nyttoredovisning	Miljöbalken strängare än de målsättningar som styr arbetet i PFE.
LKAB	Utredning om möjligheterna till energieffektivisering och att utnyttja spillvärme. Framgå vilka åtgärder som är tekniskt möjliga och kostnaderna för dessa.	Miljöbalkens energihushållningsregler ställer längre gående krav än PFE.
Swedish	Specifika förbrukningen av energi får som	

Tissue AB	årsmedelvärde och riktvärde ej överstiga 1,2 MWh el/ton tissue och 6,3 GJ värme/ton tissue.	
------------------	---	--

Tabell 1: Domar och domskäl inom energihushållning.

Av sammanställningen framgår följande:

1. Kraven ser olika ut i olika domar.
2. Flera verksamhetsutövare har fått villkor om fortsatt utredningsarbete inklusive framtagning av åtgärder och kostnad/nyttobedömningar. Det innebär att slutgiltiga villkor ej är fastlagda.
3. Prövningsmyndigheten beslutar om vilka åtgärder som ska vidtas.
4. Flera verksamhetsutövare har villkorats om framtagning av energiplaner.
5. I vissa fall står enbart att energin ska beaktas, utan närmare precisering.
6. I andra förhåller det sig precis tvärtemot; verksamhetsutövaren har fått specifika villkor om energianvändningens storlek i förhållande till produktion.
7. PFE anses ej vara en tillräcklig åtgärd.

Enligt Energimyndigheten finns ett antal problem med nuvarande tillämpning av energihushållningskravet vid provning:

1. Det är ett problem ur rättssäkerhetssynpunkt att kravet tycks tillämpas olika beroende på provningsmyndighet.
2. Provningstiderna blir långa när utredningstider läggs in i villkoren, vilket skapar dålig förutsägbarhet för företagen samtidigt som långa provningstider inte leder till ständig förbättring av energiarbetet.
3. Att provningsmyndigheterna fastställer vilka åtgärder som ska vidtas innebär en risk för ökade kostnader i form av icke-optimerade investeringar. Dessutom innebär det att företagen ofta betalar två gånger för sin miljöpåverkan; dels genom de ekonomiska styrmedlens effekter på energibärarnas priser, dels genom en ytterligare provning av kostnad/nytta med stöd av skälighetsavvägningen.
4. Att det är provningsmyndigheterna som ska avgöra vilka investeringar som ska göras kräver även en djup kunskap i hur den specifika anläggningen ser ut och dess möjligheter till energihushållning.
5. Att PFE inte anses inkludera tillräckliga åtgärder för att uppfylla miljöbalkens energihushållningskrav kan motverka viljan för företagen att delta i PFE.

Tillsyn

Att ha kvar regleringen som den ser ut idag innebär att det vid tillsyn även fortsättningsvis skulle ställas krav på energihushållning, som detta krav tillämpas idag, men även som det förväntas tillämpas framöver. Tillsynsmyndigheterna ställer allt oftare krav på energikartläggning, åtgärdslistor och uppförande av en handlingsplan för energi. Det gäller främst Länsstyrelser, men t.ex. har kommuner i Dalarnas län inlett liknande arbeten.

Hur många företag som omfattas och förväntas omfattas av krav på åtgärder för energihushållning i kommuner och län har vi ingen fullständig uppfattning om. Samtal med ett fåtal län samt sammanställningar från tidigare arbeten som presenteras i Länsstyrelsernas handbok² indikerar att antalet företag som har ingått i tillsyn av energi har varierat från 20 till 100 per län. Därutöver inleds energitillsynsprojekt även på kommunal nivå. Hur många företag det handlar om där beror delvis på i hur hög grad kommunen har tagit över tillsynen av B-verksamheter från Länsstyrelsen. En mycket grov uppskattning visar därmed på mellan 400 upp till över 2000 företag i hela Sverige har eller kommer att omfattas av tillsyn i energifrågor. Bilden försvåras av att ambitionsnivån för ett enskilt län beror på hur stora resurser länet har till förfogande för att arbeta med energifrågorna.

I handboken framförs olika mått för att prioritera bland tillsynsobjekt, såsom energianvändning, hur stor användning fossila bränslen, hur stor användning el, energianvändning i förhållande till andra i samma bransch, energianvändning i förhållande till omsättning, samt om något energivillkor finns i tillståndet. I praktiken tycks skilja sig åt mellan län vilka branscher och företag som har inkluderats i energitillsynsprojekt. Vissa har valt att inkludera alla som är tillståndspliktiga eller tillsynsobjekt, medan andra har gjort urval från olika branscher.

I nuvarande situation kan företag som deltar i PFE föreläggas om krav inom ramen för tillsyn med stöd av miljöbalkens energihushållningsregel.

Vilka berörs av ett införande av en förordning för energihushållning?

Antal företag, branscher och dess storlek

Genom att energihushållningen i miljöbalken i och med förslaget regleras generellt i en förordning, kommer inte energihushållningsregeln ingå i den individuella prövningen såvida det inte finns särskilda skäl³. I dagsläget omfattas ca 500 A-verksamheter och 5000 B-verksamheter av tillståndsplikt. Det innebär att energihushållningsaspekten försvinner i prövningen för ca 5500 verksamheter. Hur stor del av dessa som har energi som del av villkoret finns inga uppgifter på. Årligen uppskattar Nutek antalet tillståndsprövningar till ca 700 vid de 26 tillståndsmyndigheterna⁴, eller i genomsnitt ca 27 per tillståndsmyndighet. Troligen innefattar inte alla dessa prövningar energihushållningskrav, även om det finns en tendens till att kravet tillämpas allt oftare. Därmed påverkas åtminstone en del av de 700 verksamheter som prövas årligen av förändringen.

Därutöver påverkas de verksamheter som omfattas av förordningen. Energimyndigheten anser att det är viktigt att miljötillsynen alltid ska ha

² Energifrågor vid tillsyn – handledning, oktober 2007

³ Se 4 § i föreslagen förordning om hushållning med energi.

⁴ 20 miljöprövningsdelegationer hos Länsstyrelserna, fem miljödomstolar och en miljööverdomstol.

miljönyttan i fokus; så mycket energihushållning som möjligt bör uppnås till så låga kostnader som möjligt i form av regleringar. Därför bör förordningen och energiarbetet inriktas mot miljöfarliga verksamheter där energianvändningen är betydande och/eller energiintensiteten är hög. Det innebär att indelningen på A, B och C till viss del frångås. I ett första steg bör enbart tillverkningsindustri (SNI 10-37) ingå.

Tabell 2 visar statistik på energianvändningen per företag och hur många av Sveriges företag som inte är klassade som mikroföretag⁵. Statistiken möjliggör inte en urskiljning av branscher. I statistiken ingår ca 5600 företag utav de drygt 8000 som totalt är ålagda att rapportera in uppgifter till SCB.

Företagets slutliga energianvändning	Antal företag	Andel av all den slutliga energianvändningen i tillverkningsindustrin
0,5 GWh	3600	99,7 %
1 GWh	2600	99,3 %
2 GWh	1800	98,8 %
3 GWh	1400	98 %
5 GWh	1000	97 %
15 GWh	500	94,8 %
20 GWh	420	94 %
30 GWh	330	92,8 %
50 GWh	220	90,5 %

Tabell 2: Slutlig energianvändning och antal företag. Källa SCB, Energimyndighetens bearbetning.

I Länsstyrelsernas handbok har nivån < 3 GWh klassats som liten energianvändning, 3-300 GWh som medelanvändning och > 300 GWh som stor energianvändning. I projektet Energifokus⁶, användes en gräns på 3 GWh för att klassas som betydande energianvändare. Eftersom energianvändningens storlek påverkar vilken typ av energiarbete som kan och bör bedrivas på företaget gjordes där en uppdelning i två grupper; företag med en energianvändning på 5-50 GWh och företag > 50 GWh.

Energimyndigheten bedömer att 5 GWh är en rimlig nivå att tillämpa för att klassificera energianvändningen som betydande. Vid den nivån fångas nästan all energianvändning in, samtidigt som antalet företag begränsas. Inom de utvalda företagen kan det vara önskvärt att göra en uppdelning av stora och små energianvändare, där uppdelningen som gjordes inom EnergiFokus kan fungera som en bra riktlinje. Mellan dessa grupper bör kraven skilja sig åt.

⁵ Företag med upp till nio anställda

⁶ Ett regionalt energieffektiviseringsprojekt riktat mot medelstor industri i Västra Götaland, finansierat av Västra Götalandsregionen och Energimyndigheten, tillsammans med deltagande företag.

Hur fördelningen av de kring 1000 företagen ser ut geografiskt sett har vi i dagsläget ingen närmare kunskap om. De verksamheter som är klassade som A eller B måste dock redovisa en årlig miljörapport till tillsynsmyndigheten, från vilken sådana uppgifter kan härledas.

En vägledning vid identifiering av relevanta företag fås genom att titta på branschspecifik statistik över energianvändning och energiintensitet. Tabell 3 visar att massa och papper är den bransch som har störst total energianvändning och även en hög energiintensitet, samtidigt som antalet företag är begränsat. Andra betydande branscher ur energiintensitetssynpunkt är järn och stål, tillverkning av baskemikalier, mineralutvinning, andra metallverk och gjuterier samt tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter samt trävaruindustrin.

Sektor	Total energianvändning i TWh	Energiintensitet	Antal företag med över 10 anställda
21 Massa- papperstillverkning	81	1,78	63
27.1-27.3 Järn och stålverk	21,8	1,12	69,00
24.1 Tillverkning av baskemikalier	6,9	1,1	61,00
10-14 Utvinning av mineral	5	0,89	57,00
27.4-27.5 Andra metallverk, gjuterier	4,20	0,65	81,00
26 Tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter	6	0,58	177,00
20 Trävaruindustri, ej möbler	9,6	0,47	579,00
15-16 Livsmedels, dryckesvaru och tobaksvaruindustri	5,2	0,15	629,00
28-35 Verkstad	10,60	0,04	3637,00
Summa	150,3		5290

Tabell 3: Energianvändning och energiintensitet i olika branscher. Statistiken är baserad på genomsnitt per bransch och därmed kan ett individuellt företags energianvändning/energiintensitet avvika från dessa aggregerade bedömningar.

Källa: EN 20, SCB:s företagsdatabas.

De företag som inte omfattas av förordningen kommer inte att påverkas av regleringen, utan energihushållningsregeln i miljöbalken gäller som den är även fortsättningsvis. Energimyndigheten anser dock att inga krav på ökad kunskap om energihushållning eller energihushållande åtgärder bör ställas på företag som inte omfattas av förordningen. På så sätt uppnås största möjliga miljönytta i form av energihushållning till så låga kostnader som möjligt.

Konsekvenser på kostnader och övrigt till följd av förordningen för energihushållning

Prövning

Förslaget om en förordning som reglerar energihushållning generellt innebär att energihushållningsregeln inte ska vara nödvändig att tillämpa vid prövning av miljöfarliga verksamheter, såvida det inte finns särskilda skäl.

I en rapport från Nutek⁷ konstateras att miljöprovningen tillhör de mest betungande delarna för företagen på miljöområdet, men även att den har många förtjänster. Den sägs ha fungerat som en aktiv drivkraft till att åstadkomma en i internationell jämförelse helt unik begränsning av föroreningsutsläpp från industriell och annan liknande verksamhet under en 40-årsperiod, såväl när det gäller snabbheten och omfattningen i resultat. Därför ser Nutek det som en stor utmaning att göra förändringar i detta system. Samtidigt konstateras att de stora vinsterna med provningssystemet redan har uppnåtts och det är idag en lämplig tidpunkt att fråga sig hur framtidens miljöprovning bör utformas på ett miljöeffektivt sätt. Kritiken riktas mot att provningen drar ut på tiden, ofta ett till flera år och att den numera kräver många administrativa insatser. En annan förändring är den ökade komplikationsgraden, som kräver mer av företagen i form av interna och externa utredningar. Nutek anser även att provningen inte har ett avgörande inflytande på beslut om åtgärder, utan att systemet har komplicerats och blir därmed ofokuserat i förhållande till de viktiga miljöaspekterna.

Nutek uppskattar i en annan rapport⁸ att kostnaderna för ansökan om tillstånd att driva eller ändra miljöfarlig verksamhet beräknad till 166 miljoner kronor per år för de företag som har ansökt om tillstånd, varav externa kostnader för konsulter o dyl. utgjorde 130 miljoner och de interna kostnader 36 miljoner kronor. Tillståndsprövningen beräknades vara det enskilt mest tidskrävande kravet för ett företag, med 6240 h per år för omfattade företag. Exakt hur mycket dessa tider och kostnader skulle minska med en generell förordning för energihushållning är svårt att uppskatta. Det beror dels på att vi inte har tillgång till statistik på hur många av dessa provningar som inkluderar energihushållningskrav, dels på att vi inte har en fullgod kunskap om hur långtgående krav som har ställts. Tabell 1 visar hur stora skillnader det tycks finnas i provningar där energihushållningsregeln har tillämpats.

Tillsyn

Förordningen innehåller i mångt och mycket liknande krav som hittills har ställts vid tillsyn med stöd av energihushållningsregeln. Vissa ytterligare poster finns med i förordningen, men de kostnadstunga bitarna är just kartläggning och åtgärdsförteckningar, där stöd kan behövas av konsult och att interna resurser läggs på arbetet. Såsom redan nämnts finns ingen heltäckande bild över hur många företag som har förelagts om åtgärder med stöd av energihushållningsregeln vid tillsyn, där det kan handla om allt mellan 400 och över 2000 företag. Samtal med kommunala tillsynsmän och Länsstyrelser indikerar dock att intresset för att ställa energihushållningskrav vid tillsyn förväntas öka framöver. Därmed bedömer Energimyndigheten att kostnaderna för näringslivet inte kommer att öka med föreslagen förordningen. Förhoppningen är snarare att kostnaderna kan minska, då förordningens tillämpning koncentreras till de företag som är mest relevanta ur energisynpunkt. Eftersom det även blir

⁷ Stärkt miljöprovning i enklare former, R 2007:28, Nutek

⁸ Näringslivets administrativa kostnader på miljöområdet, R 2006:1

tydligare att företagen som deltar i PFE uppfyller kraven i förordningen, behöver inte energifrågan beaktas vid miljötillsynen vid dessa företag/anläggningar.

Förordningens krav kan innebära att de administrativa kostnaderna för ett enskilt företag som tidigare inte förelagts om krav vid tillsyn kan öka. Samtidigt måste man se på effekterna ur ett helhetsperspektiv; en generell förordning med välformulerade krav ökar möjligheterna för lika behandling av företag inom samma sektor och med liknande energianvändning/energiintensitet, oavsett var i landet företaget befinner sig och vilken tillsynsmyndighet är. Detta ökar förutsägbarheten för företagen.

En bedömning av administrativa kostnader inkluderar inte pluskontot av att arbeta med energifrågan. Ökad energihushållning, till skillnad från många andra miljöaspekter, blir lönsamt för företag med hög energiintensitet eller hög absolut energianvändning.

Närmare bedömning av kostnader för energikartläggningar, åtgärdslistor och handlingsplaner

I denna konsekvensutredning är den viktigaste frågan att analysera *förändringar* av kostnaderna för företagen till följd av den nya regleringen. Som tidigare nämnts är den troliga följden väsentliga minskningar i kostnader vid provning och oförändrade eller minskade kostnader för företagen vid tillsyn.

Men eftersom inga bedömningar tycks ha gjorts av energikravets kostnader vid tillsyn görs här en överskådlig bedömning av vilka kostnader det kan handla om, fastän kostnaderna inte innebär förändringar från nuvarande situation.

Att genomföra de kunskapsförbättrande åtgärderna i förordningen innebär olika stora kostnader beroende på hur stor energianvändningen är, och även företagets egen ambitionsnivå. Inom projektet EnergiFokus genomfördes en relativt liten, men koncentrerad konsultinsats för företag med en energianvändning på ca 5-50 GWh/år, oavsett bransch och produktionsinriktning. Cirka 30 timmar per företag var tillräckligt för att ge tillräcklig med konkret hjälp och vägledning i det fortsatta energiarbetet. Bedömningar från Energikontor Sydost, visar att det är tillräckligt med upp till tre dagars arbete för en konsult för att genomföra en energikartläggning inklusive tid för rapportskrivning och förteckningar på åtgärder för mindre företag. Ett sådant arbete kan kosta runt 20 000 kr. Detta handlar om åtgärder i kringutrustning, såsom belysning, drifttid på ventilation, tryckluft och konvertering.

I företag med industriella processer och energianvändning från 50-100 GWh/år och uppåt krävs betydligt mer tid för att få en god överblick över anläggning och processer. Därför bör ambitionen vara en mer omfattande energikartläggning och kostnaderna kan förväntas överstiga de 20 000 kronor som tidigare beräknats. Förordningen bör dock inte kräva en lika omfattande kartläggning som i PFE, vilken kan kosta upp emot 200 000 kronor. Kostnaden ska inte ses som årlig, utan

det kan räcka med en uppdatering av kartläggningen och handlingsplanen vid väsentliga förändringar av verksamheten.

Andra kostnader till följd av regleringen

Energimyndigheten föreslås även bli tillsynsvägläddande myndighet. Detta arbete skulle kräva 2,5 heltidstjänster; motsvarande 2,5 miljoner kronor årligen.

Tidpunkt för ikraftträdande och behov av information

Energimyndigheten förordar att förordningen träder i kraft inom ett år efter det att regeringen har fattat beslut.

Den stora utmaningen för ett lyckat arbete är att få igång ett engagemang från företagen att vilja arbeta med energifrågan. För att nå detta mål är ett gott samarbete mellan näringsliv och ansvariga myndigheter viktigt. Såsom arbetet bedrivits på Länsstyrelserna, där tillsynsbesöket ofta används för att informera om vad som krävs av företagen avseende energikartläggningen är ett bra sätt att sprida informationen till företagen. På en workshop för förbättrad miljötillsyn anordnad av IVL⁹ framkom en önskan både från tillsynsmyndigheter och från näringsliv att tillsynen mer skulle inriktas på stödjande än på kontrollerande åtgärder.

Effekter på företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt

Avsikten med förordningen är att förbättra såväl företagens arbetsförutsättningar som konkurrensförmåga. Ett tydligare innehåll i energihushållningsregeln ökar förutsägbarheten för företagen, precis som att de ekonomiska styrmedlen skapar långsiktiga spelregler. För företag där energianvändningen utgör en stor del av produktionsvärdet är en effektiv användning av energin viktig ur konkurrenssynpunkt. Förordningen bör först och främst lägga en tydlig lägstanivå för arbetet med energihushållning. Därefter bör kraven anpassas till företagens förutsättningar, främst baserat på energianvändning, såsom beskrivits i avsnitt ”Vilka berörs av ett införande av en förordning för energihushållning?”.

Påverkan på konkurrensförhållanden för företagen

Avsikten med förordningen är att förbättra konkurrensförhållanden för företagen. Förutsättningarna för att likartade krav ställs på företag inom samma bransch förbättras, dels genom att åtgärderna som måste genomföras styrs av nivåerna på de ekonomiska styrmedlen, dels genom att de kunskapsrelaterade åtgärderna anpassas till företagets energianvändning.

Påverkan i andra avseenden

Förordningen för energihushållning bedöms inte ha någon påverkan på näringslivet i andra avseenden än de som redan har beskrivits.

⁹ 2008-04-16

Särskilda hänsyn till små företag

En gräns på 5 GWh innebär att de flesta mindre företag inte kommer att omfattas av kraven i förordningen.

